

оптимізації їх міжособистісного спілкування, створенні умов для їх творчої реалізації та особистісного самоствердження, активного залучення до громадського життя групи, випускової кафедри, факультету, осередків студентського самоврядування.

Список використаних джерел:

1. Гриньова М. В. Валеологія : Навчальний посібник для студентів педвузів / В.І. Бобрицька, М.В. Гриньова. – ПДП ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 1999. – 306 с.
2. Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1706-vii>
3. Ожегов С. И. Словарь русского языка: 53000 слов / С. И. Ожегов / под общ. ред. проф. Л. И. Скворцова. – 24-е изд., испр. – М. : ООО «Издательство Оникс»: ООО «Издательство Мир и образование», 2007. – 640 с.
4. Усатова І. А. Соціально-історичні аспекти організації здоров'язбережувальних технологій в системі освіти / І. А. Усатова // Наукові записки. – Серія : Педагогічні науки. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. – Вип. 135. – С. 219–221.
5. Шутка Г. І. Соціально-педагогічні умови вдосконалення фізичного стану дітей у літньому оздоровчому таборі / Г. І. Шутка. – Автореф. дис. ... канд. пед. наук. – К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2001. – 20 с.

УЧИТЕЛЬ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ – ОРГАНІЗАТОР ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Зайцева Юлія

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

***Анотація.** У статті розкрито професійні функції, знання, уміння і навички учителя фізичної культури, необхідні для реалізації професійної діяльності у загальноосвітніх навчальних закладах і встановлено його роль в організації здорового способу життя учнівської молоді*

***Ключові слова:** учитель фізичної культури, загальноосвітній навчальний заклад, здоровий спосіб життя.*

Постановка проблеми. Професійна діяльність учителя фізичної культури в школі, окрім реалізації основних завдань фізичного виховання (освітніх, оздоровчих, виховних), надання певної суми знань і набуття учнями відповідних рухових умінь та навичок, має на меті: прищеплення школярам звички займатися фізкультурно-спортивною діяльністю й отримувати при цьому задоволення, збагачення рухового досвіду дітей, забезпечення активного відпочинку, розвиток фізичних якостей, збільшення фізичної та розумової працездатності, зняття психологічної напруги, покращення функціонального стану, стану здоров'я, сприяння формуванню здорового способу життя підростаючого покоління, виховання моральних та вольових якостей тощо.

Зв'язок з останніми дослідженнями і публікаціями. У контексті даного питання вагомим є те, що існує значна кількість наукових і

методичних праць, у яких проблема формування здорового способу життя школярів має багатоаспектне теоретичне висвітлення, цими питаннями займалися дослідники М. Акілова, Н. Ашиток, О. Вакуленко, Ю. Гавриленко, П. Джуринський, В. Дручик, О. Жабокрицька, А. Заїкін, М. Козуб, К. Короленко, В. Нестеренко та інші науковці.

Формулювання мети статті – розкрити професійні функції учителя фізичної культури, встановити його роль в організації здорового способу життя підрастаючого покоління.

Виклад основного матеріалу. Відповідно до специфіки педагогічної діяльності вчителя фізичної культури у загальноосвітньому навчальному закладі, його професійні функції й уміння мають особливі вияви та ознаки. Аналіз наукової та методичної літератури [1, 2, 3, 4, 5, 6] дав нам змогу виокремити найбільш уживані, як пріоритетні такі функції:

– *конструктивно-проектувальна функція* базується на плануванні фізкультурно-спортивної роботи, передбачає вибір і створення прийнятної методики проведення різних форм фізкультурно-спортивних занять. До цієї функції відносяться наступні *уміння*: постановка мети, розробка завдань навчально-виховного процесу, уміння добирати форми, засоби й методи навчання згідно із завданнями уроку та фізкультурно-спортивних заходів, відповідно до вікових, гендерних і індивідуальних особливостей школярів;

– *управлінсько-організаторська функція* полягає в організації та проведенні різноманітних форм фізкультурно-спортивних заходів у режимі навчального дня й у позакласний час, у матеріальному забезпеченні процесу фізичного виховання, в організації учнівського колективу; у методичному управлінні навчально-виховним процесом. *Уміння*, що відносяться до цієї функції передбачають: уміння організувати й забезпечити необхідним обладнанням та інвентарем фізкультурно-спортивну роботу в школі, уміння організувати учнів і формувати їх колектив для ефективної діяльності в різних фізкультурно-спортивних заходах, здійснювати контроль за виконанням навчальних завдань, дотримання санітарно-гігієнічних вимог, забезпечення безпеки школярів під час занять та управління педагогічним процесом тощо;

– *гностична функція* передбачає володіння вчителем науковим методом дослідження педагогічних явищ. До цієї функції відносяться наступні *уміння*: вивчення змісту й способів впливу на учнів на основі розуміння їх внутрішнього стану, вікових і індивідуальних особливостей школярів, особливостей процесу й результатів власної діяльності, її недоліків і переваг, навчати учнів прийомам самоконтролю й визначати свій фізичний розвиток; спостерігати, аналізувати, робити висновки під час проведення фізкультурно-спортивних заходів, аналізувати науково-методичну літературу із фізичної культури і спорту із метою збільшення професійних знань і умінь;

– *комунікативна функція* спрямована на встановлення формальних і неформальних взаємовідносин із учнями, батьками, учителями

предметниками, керівництвом школи, фахівцями із фізичної культури і спорту інших навчальних закладів, зв'язок із фізкультурно-спортивними організаціями та об'єднаннями. *Уміння*: добирати засоби педагогічної комунікації для забезпечення позитивної атмосфери, управляти, регулювати, спрямовувати й розвивати взаємовідносини із оточуючими, надавати інформацію в процесі взаємодії із учнями, колегами тощо;

– *рухова функція* полягає у використанні в навчально-виховному процесі спеціальних засобів фізичної культури та спорту спрямованих на підвищення загальної фізичної підготовки, розвиток фізичних якостей і розширення обсягу рухових умінь та навичок. Базується на *умінні*: технічно правильно виконувати фізичні вправи, методично правильно розвивати фізичні якості учнів і навчати їх технічним елементам.

Слід зазначити, педагогічний процес здійснюється шляхом організації фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності школярів, що має своє відображення в організації уроку фізичної культури, організації фізкультурно-спортивної діяльності учнів у режимі навчального дня й у позакласний час. Кожну із складових фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи, учитель має організовувати згідно із психолого-педагогічними вимогами, із урахуванням індивідуальних і вікових особливостей учнів, стану їх здоров'я, рівня фізичного розвитку.

Висновки з дослідження і перспективи подальших розробок з обраного напрямку. Отже, на відміну від учителів предметників, учитель фізичної культури, окрім викладання своєї дисципліни, займається організацією фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності школярів у режимі навчального дня й у позакласний час. Тому успіх професійної діяльності вчителя фізичної культури залежить від ступеня оволодіння ним певним обсягом знань, умінь і навичок. Вирішення задач формування й удосконалення виявлених знань, умінь і навичок у майбутніх учителів фізичної культури вимагає удосконалення форм і методів навчального процесу на факультетах фізичного виховання.

Список використаних джерел:

1. Гогонов Е. Н. Психология физического воспитания и спорта : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Е. Н. Гогонов, Б. И. Мартянов. – М. : Издательский центр «Академия», 2000. – 288 с.

2. Гаркуша С. В. Компоненти професійної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. – [Електронний ресурс] / С. В. Гаркуша // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г. Шевченка. Педагогічні науки. – Чернігів: ЧНПУ, 2013. – Вип. 108 (2). – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/VchdpuP_2013_2_108_8.pdf

3. Граф А. Г. Повышение эффективности подготовки учителя физического воспитания к организации внешкольной спортивно-массовой работы : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Анатолий Георгиевич Граф. – Ленинград, 1983. – 213 с.

4. Зязюн І. А. Педагогічна майстерність : Підручник / І. А. Зязюн, А. В. Крамушенко, І. Ф. Кривонос та ін. – К. : Вища школа, 1997. – 349 с.

5. Ильин Е. П. Дифференциальная психофизиология / Е. П. Ильин. – Спб : Питер, 2001. – 464 с.

6. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : навч. посіб. / Б. М. Шиян, І. О. Омеляненко. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2012. – в 2 ч. – Ч. 2. – 304 с.

АКТУАЛЬНІ ЗАХОДИ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ МОЛОДІ

Кириленко Ганна, Мосягіна Тетяна

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

***Анотація.** Авторами статті висвітлено актуальну проблему формування здорового способу життя молоді, зроблено огляд законодавства України щодо формування здорового способу життя, а також запропоновано окремі рекомендації у сфері соціальної політики з питань формування здорового способу життя.*

***Ключові слова:** формування здорового способу життя, законодавство України, рекомендації та заходи, молодь.*

Постановка проблеми, її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Через те, що спосіб життя є однією з детермінант здоров'я людини, постає питання, чи можливо шляхом прийняття відповідних законів викликати зміни в поведінці людей, які в результаті призведуть до масштабних соціальних змін. Однак при цьому паралельно виникає ряд питань етичного характеру щодо меж ролі законодавства в сфері сприяння здоров'ю. За словами професора J. Martin, необхідно встановити рівновагу між законодавчими заходами та повагою до свободи особи [1]. Необхідно зберегти принцип вільної визначеності для кожної людини. Однак безвідповідальна поведінка людини може призвести до того, що вона стане соціальним тягарем, на який витрачаються кошти (наприклад, сильне паління та вживання алкоголю, що призводять до хронічних захворювань), або який несе в собі небезпеку для інших (пасивне паління, керування автомобилою під впливом алкоголю тощо). В житті людина змінює моделі своєї поведінки внаслідок різних впливів з боку суспільства чи сім'ї, чи друзів, чи комерційної реклами. Тому питання полягає не в тому, чи впливати на поведінку людини, а в тому як встановити справедливий баланс цих впливів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій із проблеми. Вочевидь, законодавство має відображати відповідальність уряду за сприяння здоров'ю та профілактику захворювань. Законодавчим шляхом можуть прийматись урядові та добровільні програми/заходи з охорони здоров'я, вестись пропаганда здорового способу життя та формуватись сприятлива для його запровадження громадська думка. Законодавча політика у цій сфері має передбачати поєднання освітніх, примусових та заохочувальних заходів, охоплюючи, наприклад, закони, що забороняють деякі види поведінки, що вважаються ризиками для здоров'я (наприклад,